

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2023

Δελτίο τύπου

Οι τελικές εκθέσεις και η ψηφιακή βιβλιοθήκη του έργου ProGender

Με την ευκαιρία της ολοκλήρωσης του έργου ProGender παρουσιάζουμε τα κυριότερα συμπεράσματα των πέντε τελικών εκθέσεων καθώς και το περιεχόμενο της ψηφιακής Βιβλιοθήκης του έργου.

Οι [εκθέσεις](#) συντάχθηκαν αποκλειστικά για τους σκοπούς του ProGender, με σκοπό να αποτιμήσουν τις κυριότερες επιπτώσεις της πανδημίας στα πέντε θεματικά πεδία του έργου: «Φύλο, φροντίδα και εργασία», «Έμφυλη βία», «Γυναίκες στην επιστήμη», «Φύλο και μετανάστευση» και «Γυναίκες στη διακυβέρνηση». Οι εκθέσεις βασίσθηκαν σε εκτενή διεθνή βιβλιογραφική έρευνα και αναλύουν μεγάλο αριθμό επιστημονικών άρθρων.

Η πρώτη έκθεση «[Φύλο, φροντίδα και εργασία](#)» συντάχθηκε από την **Νέλλη Καμπούρη** (κύρια ερευνήτρια του Εργαστηρίου Σπουδών Φύλου) και εξετάζει τη διεθνή βιβλιογραφία και τις αναλύσεις για τη φροντίδα στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική, κάνοντας παράλληλες αναφορές στην Ελλάδα, στην Ισλανδία και στη Νορβηγία. Η έκθεση μελετά τις επιπτώσεις των lockdown στη φροντίδα και την εργασία, δίνοντας έμφαση σε φεμινιστικές αναλύσεις που υποστηρίζουν ότι η πανδημία δεν δημιούργησε, αλλά επιδείνωσε μια κρίση φροντίδας που είχε ήδη αναπτυχθεί σε όλες τις χώρες. Η πανδημία έφερε στο προσκήνιο της δημόσιας συζήτησης τον έμφυλο καταμερισμό της εργασίας και τις ανισότητες μέσα στα νοικοκυριά. Παράλληλα, τονίζει τον αρρενωπό και εθνικιστικό λόγο που επικράτησε κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου με αποτέλεσμα την έκθεση ευάλωτων ομάδων σε κίνδυνο, καθώς και τον ελλιπή κρατικό σχεδιασμό να συμπεριλάβει στον τομέα της φροντίδας μετανάστριες οικιακές εργαζόμενες. Η έκθεση καταλήγει με ορισμένες προτάσεις ως φεμινιστικές εναλλακτικές λύσεις στη σημερινή κρίση φροντίδας.

Η δεύτερη έκθεση «[Έμφυλη βία](#)» συντάχθηκε από την **Ματίνα Παπαγιαννοπούλου** (Εμπειρογνώμονα σε θέματα φύλου). Χωρίζεται σε τέσσερα μέρη και παρουσιάζει τις επιπτώσεις που είχαν τα μέτρα για τον Covid-19 στο θέμα της έμφυλης βίας στην Ελλάδα, στην Ισλανδία και στη Νορβηγία. Στο πρώτο κεφάλαιο, εξετάζεται πώς εξελίχθηκε η έμφυλη βία κατά τη διάρκεια της πανδημίας, δίνοντας έμφαση σε επίσημα και εμπειρικά δεδομένα σε κάθε χώρα ξεχωριστά. Στο δεύτερο κεφάλαιο, παρουσιάζεται το θεσμικό

πλαίσιο και οι πολιτικές που αναπτύχθηκαν για τη διαχείριση της έμφυλης βίας σε κάθε χώρα. Παράλληλα, παρουσιάζει τον τρόπο που ανταποκρίθηκαν οι φεμινιστικές οργανώσεις και οι ΜΚΟ στις πολιτικές που θεσπίστηκαν. Στο τρίτο κεφάλαιο, αναλύεται ο δημόσιος διάλογος στην Ελλάδα, στην Ισλανδία και στη Νορβηγία σχετικά με την έμφυλη βία, επισημαίνοντας τα θέματα που αναπτύχθηκαν, όπως επίσης και τους κύριους φορείς που συμμετείχαν στη δημόσια συζήτηση. Επίσης, περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο τα κοινωνικά κινήματα ανταποκρίθηκαν κατά τη διάρκεια του Covid-19. Στο τελευταίο κεφάλαιο, εξάγονται τα βασικά συμπεράσματα και διατυπώνονται προτάσεις για τον μετριασμό των προβλημάτων που προκύπτουν από την έμφυλη βία σε περιόδους πανδημίας.

Η τρίτη έκθεση «[Γυναίκες στην επιστήμη](#)» συντάχθηκε από την **Νέλλη Καμπούρη** (κύρια ερευνήτρια του Εργαστηρίου Σπουδών Φύλου) και εξετάζει τις ανισότητες μεταξύ των φύλων στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας. Συγκεκριμένα στη δυσκολία των γυναικών να παραμείνουν συγκεντρωμένες και αφοσιωμένες στην έρευνα και στη συγγραφή επιστημονικών δημοσιεύσεων για τον COVID, καθώς και στις αναπαραστάσεις των επιστημονισμών στο δημόσιο λόγο. Η έκθεση εξετάζει τις πολιτικές για τις γυναίκες και το φύλο στην επιστήμη που μπορούν να έχουν αντίκτυπο στις επιστημονικές κοινότητες. Ο COVID-19 κατέδειξε τη σημασία του φύλου και των φεμινιστικών προοπτικών στην επιστήμη, αλλά και τους στόχους και τις διαδικασίες των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και ερευνητικών οργανισμών. Η έκθεση κλείνει με προτάσεις πολιτικής προς τα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα.

Η τέταρτη έκθεση «[Φύλο και μετανάστευση](#)» συντάχθηκε επίσης από την **Νέλλη Καμπούρη** (Ερευνήτρια) και αναλύει τη δημιουργία μιας σχέσης μεταξύ των εννοιών μετανάστευση, φύλο και COVID κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Τονίζει την ύπαρξη ήδη παγιωμένων ανισοτήτων (φύλου, φυλής και τάξης) που εντάθηκαν περαιτέρω στη διάρκεια της πανδημίας, τις στρατηγικές συνοριοποίησης με πρόσχημα τη διάδοση του ιού και την επισφάλεια των ευάλωτων ομάδων. Παράλληλα εξετάζει τους αγώνες των μεταναστών/τριών ενάντια στα ρατσιστικά και έμφυλα «σύνορα» κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Τέλος, αναφέρεται σε προτάσεις πολιτικής που απευθύνονται στα κράτη, σε παγκόσμια κλίμακα, ιδίως σε σχέση με τις ήδη υφιστάμενες πολιτικές για τον COVID.

Η πέμπτη έκθεση «[Γυναίκες στη διακυβέρνηση](#)» συντάχθηκε από την **Μανίνα Κακεπάκη** (Ερευνήτρια στο ΕΚΚΕ) και εστίασε στην συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική πριν τον Covid, στην έλλειψη γυναικών από τον δημόσιο λόγο στη διάρκεια της πανδημίας αλλά και σε πολιτικές που μπορούν να επηρεάσουν θετικά. Τόνισε ότι η Ελλάδα εισήλθε στην πανδημία με σαφή υστέρηση γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων. Αναφέρθηκε στη σύνθεση των Επιτροπών Εμπειρογνομημόνων Υγείας που ανέγειραν έμφυλες ανισότητες με υπερεκπροσώπηση ανδρών, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, παρά το ότι οι γυναίκες αποτελούν την πλειονότητα των εργαζομένων υγείας. Στο δημόσιο λόγο δόθηκε έμφαση στις γυναίκες ηγέτιδες με έναν στερεοτυπικό τρόπο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι οι

χώρες που έχουν υψηλή συμμετοχή γυναικών στο κοινοβούλιο, είναι εκείνες που εκλέγουν γυναίκες ως απόρροια πολιτικών και όχι έμφυλων χαρακτηριστικών.

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Στο πλαίσιο του έργου ProGender, δημιουργήθηκε μια **Ψηφιακή Βιβλιοθήκη** για κάθε θεματική ενότητα με διεθνή και ευρωπαϊκά κείμενα και επιστημονικά άρθρα για το θέμα των έμφυλων επιπτώσεων της πανδημίας διεθνών οργανισμών και ΜΚΟ.

Στην ενότητα «[Φύλο, φροντίδα και εργασία](#)» τα κείμενα αναφέρονται στην απλήρωτη οικιακή εργασία των γυναικών, στην ανισότητα στην εργασία της φροντίδας, αλλά και των εξαρτώμενων μελών της οικογένειας και ταυτόχρονα την έκθεσή τους στον ιό. Στην ενότητα «[Έμφυλη βία](#)» τα κείμενα των διεθνών και ευρωπαϊκών εκθέσεων αναφέρονται στην παγκόσμια αύξηση της έμφυλη βία, που μετέτρεψε το σπίτι σε έναν μη ασφαλή χώρο για τις γυναίκες. Στην ενότητα «[Γυναίκες στην επιστήμη](#)» τα κείμενα αφορούν την υποβάθμιση της σταδιοδρομίας των γυναικών ακαδημαϊκών και επιστημονισσών. Στην ενότητα «[Φύλο και μετανάστευση](#)» τα κείμενα περιλαμβάνουν διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές έρευνες για τις πολιτικές περιορισμού και αποκλεισμού του μεταναστευτικού και προσφυγικού πληθυσμού στη διάρκεια του COVID-19. Τέλος στην ενότητα «[Γυναίκες στη διακυβέρνηση](#)» περιλαμβάνονται κυρίως διεθνείς έρευνες σχετικά με τη διαχείριση της πανδημίας από γυναίκες ηγέτιδες.

Το έργο ProGender χρηματοδοτήθηκε από τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΧΜ-ΕΟΧ | EEA Grants)